

داکتر یار محمد کارشناس محیط زیست

آب عنصر مهم برای تغییر وضعیت اقتصادی افغانستان

خوشبختانه افغانستان از لحاظ داشتن منابع آبی در زمره کشور های نست که با کمبود منابع آب مواجه باشد. افغانستان دارای 75 میلیارد متر مکعب آب شیرین در سال است که 57 میلیارد متر مکعب آن را آبهای سرزمینی و 18 میلیارد متر مکعب آن را آبهای زیر زمین تشکیل داده است. افغانستان با تولید 75 میلیارد متر مکعب آب در هر سال می تواند به نحو احسن به سوی توسعه اقتصادی گام بردارد، حال آن که طی سیزده سال گذشته متأسفانه برنامه جامع و کاملی - که عملی شده باشد - در خصوص مدیریت سیستم شبکه های آبیاری در احیا و بازسازی پروژه های سکتور زراعتی زیربنایی آبی و هم در پیش گیری مقابله به تهدیدی که از سوی تغییرات اقلیم جهانی متوجه افغانستان که است از سوی دولت و مشاورین وزارت خانه های مختلف به ویژه وزارت انرژی و آب، وزارت زراعت و آبیاری و وزارت فواید عامه و زرات احیا و انکشاف دهات اداره ملی حفاظت محیط زیست و اداره ملی مبارزه به حوادث تهیه و عملی نشده است؛ به همین دلیل است که از جمله 75 میلیارد متر مکعب آب سالانه فقط از بیست و سه میلیارد متر مکعب آن به وسیله جوی ها و نهر های سنتی در زراعت و باغداری استفاده می شود.

افغانستان دومنبع مهم وبزرگ تولیدی را در اختیار دارد که به اقتصاد کشور رول خیلی مهم را بازی می کند یکی آب های دریا ها در شمال , شرق وجنوب غرب و دیگر زمین با کیفیت وکمیت خوب در مناطق شمال است که می تواند در اقتصاد این کشور جنگ زده کمک بزرگی نموده وهم برای افراد بیکار کار خلق نماید واز جانب دیگر راساندن آب به این دشت های وسیع مستعد افغانستان است که کشور قحطی زده را در یک مدت کوتاه ازنگاه مواد غذائی اکتفا بخود بسازد . استفاده آب برای آبیاری زمین های زاعتی و باغات با عث کاهش اثر خشک سالی ها و هم با عث بوجود آورد وادی های سبز و مرطوب در نواحی و بخصوص از وسعت بیشتر بیابان صحرا پیش گیری می کند.

افغانستان تا حال نتوانسته که از دریا آمو و کوچه استفاده زراعتی کند در حالیکه دشت های وسیع سمت شمال وشمال شرق کشور برای زراعت خیلی مساعد است ولی نسبت نبود شبکه آبرسانی از آب دریای آمو و کوچه این دشت های کیله گی آب دان میر علم دشت لیلی این دشت ها با این بزرگی بدون استفاده باقی مانده است. در شهرهای حیرتان , کلدان , شور تپیه وقرقین در اثر آبخیزی سالانه بستر دریا آمو تغییر خورده و چون درامتداد رود آمو به جانب افغانستان استحکامات وجود ندارد هر سال ما زمین های زیاد شمال کشور را به مفاد سه کشور همسایه از دست می دهیم.

تخریب بستر دریای آمو کلدار

دریای پنج درساحه قد

پروژه های آبیاری که در شمال به حیث قدم های نخست میکا نیزه ساختن زراعت افغانستان به شمار رفته پروژه آبیاری خواجه الوان ولرخواوی بغلان ، پرورژ آبیاری چاردره و چوغه کندوز ، پروژه آبیاری نهر شاهی علی چوپان بلخ ، پروژه آبیاری دشت کیله گی ، پروژه آبیاری کوکچه تخار که در اکثریت این پروژه ها از روش و تکنولوژی معاصر درکشت و زرع استفاده به عمل می آمد و فعلاً احتیاج به ترمیم ساختمان و انکشاف دوباره دارند. احیای دوباره این گونه پروژه ها اهمیت در جهت توسکتور زارعتی صنعتی و بلند بردن اقتصاد واحد های اداری قابل ملاحظه می می باشد .

افغانستان در اثر خشکسالی های پیهم و کمی ریزش برف و باران های موسومی از مقدار آب در یاها در تابستان کاسته شده و حتی در آب دریای هلمند به اندازه سی فیصد تقلیل بعمل آمده است. ولی باز هم در افغانستان ذخایر عظیم آب موجود است که سالانه 33 هزار متر مکعب تبخیر می شود و اگر این بند اعمار می شود در آب و هوا، شرایط اقلیمی و محیط زیست ولایت نیمروز که منطقه بایر کشور است تأثیر زیاد خواهد داشت.

بند امیر

بند کجکی

بند کمال خان در زمان حکومت سردار محمد داوود خان مرحوم به قیمت 33 میلیون دالر توسط حکومت چک و سلواکیا قرارداد گردید که متأسفانه جامه عمل نپوشید و علاوه بر قرار احصائیه وزارت برق و آب از بند کمال خان به مقدار کافی برق تولید می شود و قرار یک احصائیه وزارت آب و برق

اگر این احصائیه مطابق به حقیقت باشد به مقدار 32 میلیون کیلو وات فی ساعت برق تولید خواهد نمود که ارزش برق تولید شده از این بند ها به بیست و دو میلیارد دالر خواهد رسید که می توان برق به کشور پاکستان که گرسنه به انرژی است صادر کرد.

جریان کار بند کمال خان چندی قبل از سر گرفته شده و در اعمار آن شاید پیشرفت های صورت گرفته باشد. بند دیگری که بالای رود هریرود تحت ساختمان است بند سلما است و کار اعمار بند سلما با کمک مالی حکومت هند و توسط یک کمپنی هندی درست پنج سال قبل با بودجه هفتاد میلیون دالر شروع شد بند سلما ظرفیت ذخیره بیش از پانصد میلیون متر مکعب آب را دارد که از آن به منظور آبیاری زمین های بایر استفاده خواهد شد و به اساس آمار وزیر انرژی افغانستان این بند توان آبیاری هفتاد هزار هکتار زمین کشاورزی را دارد.

بند کمال خان

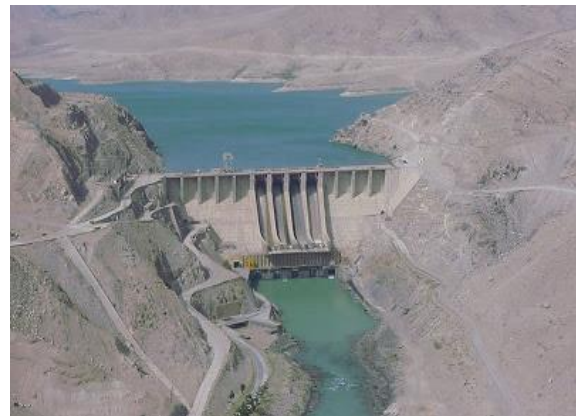

بند دهلی روی رود ارغنداب

و از بند سلما می توان 42 میلیون کیلو وات برق تولید نمود که قسمتی از کمبود برق در هرات که هم اکنون از کشور های ترکمنستان و ایران تأمین می شود رفع خواهد شد.

دریای هریرود

بند سلما بالا دریای هریرود

افغانستان کشوری کوهستانی است و دره های زیادی دارد و در همه این دره ها می توان همین سدهای کنترل سیل و نیروگاه های برق آبی را راه اندازی کرد و بنابراین استاندارد زندگی برای مردم این کشور را ارتقاء داد، روند کاشت و برداشت خشخاش را متوقف کرد، و با دادن دانه های دیگر مانند

پنبه ، لبلبو ، زعفران به مردم، آن را با خشخاش جایگزین کرد و هم انکشاف ساحه باغداری در نواحی ولایات در جهت بهبود محیط زیست و تشویق مردم دهات به باغداری و ترویج نهال میودار که محصول آن منفعت و پول بیشتر برای باغداران در مناطق که مطابق شرایط اقلیم منطقه باشد. و در حقیقت با این اقدامات به مردم افغانستان گذرنامه ورود به جهان مدرن، جهان صنعتی و تکنولوژیک را می‌دهیم.

مدارک

از استفاده از انترنیت

اتلس افغانستان